

DYSTRYBUCJA ZASOBÓW A NASILANIE MECHANIZMÓW OBRONNYCH U OSÓB CZĘSTO UŻYWAJĄCYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

Distribution of resource and intensification of defense mechanisms among people frequently using psychoactive substances

Magdalena Brzozowska

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Instytut Psychologii

Katedra Psychoprofilaktyki Społecznej

Seminarium: Psychoprofilaktyka patologii społecznej

Promotor: dr.hab.Iwona Niewiadomska, prof. KUL.

CEL BADAŃ

Zdaniem Hobfolla (2006) ludzie dążą do zachowania, ochrony oraz troski rzeczy, które są dla nich najcenniejsze, Są to tzw. zasoby, czyli własności osobiste, materialne oraz społeczne, które jednostka wykorzystuje do realizowania celów osobistych. Natomiast mechanizmy obronne pomagają utrzymać poczucie własnej wartości w sytuacjach, które mogłyby wyważyć poczucie wstydu oraz zapewniają poczucie bezpieczeństwa, gdy osoba czuje się zagrożona porzuceniem lub innymi niebezpieczeństwami, a także chronią przed zagrożeniami zewnętrznymi (Gabbard, 2011). Celem badań było określenie jakie związki występują między dystrybucją zasobów a nasilaniem mechanizmów obronnych u osób często używających substancji psychoaktywnych.

PYTANIA I HIPOTEZY BADAWCZE

P1: Jakie są związki pomiędzy zyskami zasobowymi a nasilaniem mechanizmów obronnych u osób często używających środków psychoaktywnych?

P2: Jakie są związki pomiędzy stratami zasobowymi a nasilaniem mechanizmów obronnych u osób często używających środków psychoaktywnych?

H1: Zwiększenie nasilenia spostrzeganych strat zasobowych współwystępuje w istotny sposób pozytywnie z nasilaniem mechanizmów obronnych u osób często używających substancji psychoaktywnych

H2: Zwiększenie nasilenia spostrzeganych zysków zasobowych współwystępuje w istotny sposób negatywnie z nasilaniem mechanizmów obronnych u osób często używających substancji psychoaktywnych

H3: Prawidłowości wynikają z zasady desperacji korelują dodatnio z występowaniem mechanizmów obronnych u osób często używających substancji psychoaktywnych

METODY BADAWCZE I GRUPA BADAWCZA

- Metryczka
- Kwestionariusz Oceny Zachowania Zasobów Stevana Hobfolla
- Kwestionariusz Mechanizmów Osobowościowych - wersja skrócona
- Kwestionariusz MAP (Maudsley Addiction Profile)
- SADD (The Alcohol Dependence Data Questionnaire)

Grupę badaną stanowiło 81 osób, które zostały zaklasyfikowane jako osoby często używające za pomocą kwestionariusza MAP oraz SADD

IMPLIKACJA PRAKTYCZNA BADAŃ

Otrzymane wyniki mogą zostać wykorzystane w rozwijaniu bardziej skutecznych działaniach profilaktycznych oraz programów terapeutycznych. Wykorzystanie tychże badań w programach edukacyjnych oraz prewencyjnych może pomóc w zapobieganiu uzależnień. Edukacja dotycząca mechanizmów obronnych oraz sposobów radzenia sobie ze stresem może być kluczowym elementem zarówno dla młodzieży jak i dorosłych, aby uniknąć sięgania po substancje psychoaktywne jako formy radzenia sobie ze stresem, który wywołany jest stratami zasobowymi. Dodatkowo badania te można wykorzystać w terapiach indywidualnych podczas pracy z osobami, które sięgają po substancje psychoaktywne z powodu nie radzenia sobie z trudnościami, dzięki czemu terapie będą bardziej skuteczne, a pacjenci będą lepiej rozumieć swoje zachowania oraz mechanizmy, które nimi kierują.

WYNIKI

H1 potwierdziła się częściowo.

Potwierdziła się dla:

- Projekcji

Zasoby (utrata) ($r=,325$; $p<,003$)

Zasoby podmiotowe (utrata) ($r=,308$; $p<,005$)

Zasoby energii (utrata) ($r=,306$; $p<,005$)

Zasoby stanu (utrata) ($r=,367$; $p<,001$)

- Zaprzeczenie

Zasoby (utrata) ($r=,271$; $p<,014$)

Zasoby materialne (utrata) ($r=,281$; $p<,011$)

Zasoby podmiotowe (utrata) ($r=,304$; $p<,006$)

Zasoby stanu (utrata) ($r=,227$; $p<,042$)

- Racjonalizacji

Zasoby energii (utrata) ($r=,240$; $p<,031$)

H3 potwierdziła się częściowo.

Potwierdziła się dla:

- Projekcja

Zasoby (utrata) ($r=,219$; $p<,047$)

Zasoby materialne (utrata) ($r=,219$; $p<,047$)

- Zaprzeczenie

Zasoby (utrata) ($r=,289$; $p<,008$)

Zasoby materialne (utrata) ($r=,289$; $p<,008$)

Zasoby podmiotowe (utrata) ($r=,357$; $p<,001$)

Zasoby energii (utrata) ($r=,257$; $p<,019$)

Zasoby stanu (utrata) ($r=,295$; $p<,007$)

- Dysocjacja

Zasoby (utrata) ($r=,271$; $p<,013$)

Zasoby podmiotowe (utrata) ($r=,271$; $p<,013$)

Zasoby stanu (utrata) ($r=,260$; $p<,017$)

- Racjonalizacja

Zasoby (utrata) ($r=,283$; $p<,009$)

Zasoby materialne (utrata) ($r=,283$; $p<,009$)

Zasoby podmiotowe (utrata) ($r=,276$; $p<,012$)

Zasoby energii (utrata) ($r=,275$; $p<,012$)

Zasoby stanu (utrata) ($r=,257$; $p<,019$)

Zasoby materialne (zysk) ($r=,264$; $p<,016$)

Literatura

- Gabbard, G.O., (2011). Długoterminowa psychoterapia psychodynamiczna. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
Hobfoll, S.E. (2006). Stres, kultura i społeczność: psychologia i filozofia stresu. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.